Kunnanvaltuuston puheenjohtajaksi kesken valtuustokauden keskustan Jarmo Kylmämaa

Puheenjohtajan nuijasta joutui äänestyksen jälkeen luopumaan Kolarin Kylät ja Tunturit -ryhmä, joka sai kuntavaaleissa toiseksi eniten ääniä ja jäi vain yhden äänen päähän vaalit voittaneesta Kolari 21 -ryhmästä.

Kolarin kunnanvaltuustossa äänestettiin viime torstaina 13. huhtikuuta kunnanvaltuuston uudesta puheenjohtajasta. Puheenjohtajan pestiä on tämän valtuustokauden kaksi ensimmäistä vuotta hoitanut Kolarin Kylät ja Tunturit -ryhmän valtuutettu Mikko Lipponen.

Tieto muiden ryhmien halusta vaihtaa puheenjohtajaa tuli KKT:lle yllätyksenä. Tapahtumista on kulunut nyt noin viikko eikä hämmennys ole hälvennyt.

– On tämä herättänyt paljon keskustelua. Näen päätöksen isona hyökkäyksenä meidän ryhmäämme kohtaan. Tunturialue halutaan sulkea pois päätöksenteosta, Lipponen tiivistää omia ja ryhmänsä tuntoja.

Epäselvät perustelut

Mitä kokouksessa sitten oikein tapahtui? Kunnanhallitus esitti kunnanvaltuustolle, että valtuusto toimittaa puheenjohtajien vaalin valitsemalla kunnanvaltuuston puheenjohtajan, ensimmäisen varapuheenjohtajan ja toisen varapuheen johtajan ajalle 1.6.2023-31.5.2025. Kari Koivumaa (kesk.) esitti puheenjohtajaksi Jarmo Kylmämaata (kesk.), Reijo Kontinen (vas.) esitti ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Ira Pääkkölää (vas.) ja **Orvo Vaattovaara** (k21) esitti toiseksi varapuheenjohtajaksi Veli-Pekka Uusitaloa (k21). Tämän jälkeen Johanna Koivumaa Kolarin Kylät ja Tunturit -ryhmästä piti oman puheenvuoronsa.

- Meille tuli pari päivää sitten täytenä yllätyksenä, että muut ryhmät haluavat syrjäyttää Mikko Lipposen valtuuston puheenjohtajan paikalta ja nostaa keskustan Kylmämaan tilalle. Syyksi kerrottiin, että Mikko on puhunut kriittisesti Hannukaisen kaivoksesta joskus vuosi sitten Rovaniemellä jossain paneelissa. Että Kolarin kunnan edustajana kaivosasioita ei saa kritisoida, ei millään tavalla, se on kuulemma kunnan edun vastaista, Koivumaa sanoi puheenvuorossaan ja iatkoi näin:

- Mikko on valtuuston pu-

heenjohtajana kuitenkin määrätietoisesti vienyt esimerkiksi kirkonkylän monitoimihankkeen päätöksentekoon. Hanke, jota on pyöritelty edellisen valtuuston aikana vuosia, ja hanke, joka olisi pitänyt tehdä jo aikaa sitten. Monitoimitalolla on suuri merkitys kirkonkylälle mutta myös koko kunnalle. Mutta ei – luottamus Mikkoon on kuulemma mennyt. Kun sitten ehdotimme, että me vaihdamme Kolarin Kylät ja Tunturit -ryhmämme sisällä valtuuston puheenjohtajaa [Koivumaa itse tilalle], ei tämäkään kelvannut. Luottamus onkin mennyt meidän koko ryhmältä, mutta mitään perusteluja tai esimerkkejä emme tästä saaneet.

KKT:lle oli sanottu myös ennen valtuuston kokousta, että ennenkin on vaihdettu puheenjohtajaa kesken valtuustokauden.

– Niin on, mutta tällainen järjestely oli sitä aikaa, kun täällä oli vain nämä kaksi samaa vanhaa puoluetta, keskusta ja vasemmistoliitto, Koivumaa muistuttaa.

Koivumaan puheenvuoron jälkeen Kontinen esitti ryhmien välistä neuvottelutaukoa. Tämän lisäksi tarvittiin vielä toinen tauko, jonka jälkeen edessä oli enemmistövaali. Vaalissa jokainen valtuutettu antoi kolmelle ehdokkaalle yhden äänen. Näistä eniten ääniä saaneesta tuli puheenjohtaja ja seuraavista ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja. Kylmämaa sai 15 ääntä, Pääkkölä 10, Uusitalo 6 ja Lipponen 5.

Kahden suuren sijaan neljä suurta

Valtuuston uudeksi puheenjohtajaksi äänestetty Kylmämaa toteaa nyt jälkikäteen, että rapatessa roiskui.

– Keskusta sai tästä likasangon niskaansa, vaikka meidän ryhmä oli ryhmistä ainoa, joka halusi ottaa jo etukäteen yhteyttä Kolarin Kylät ja Tunturit -ryhmään, Kylmämaa harmittelee.

 Toki valtaahan me lähdimmetietenkin tavoittelemaan, hän lisää.

Kylmämaa myös muistuttaa, että kun valtuuston puheenjoh-

tajista ja varapuheenjohtajista päätettiin kaksi vuotta sitten, päätös tehtiin kahdeksi vuodeksi, ei koko valtuustokaudelle.

Muista ryhmistä ryhmien puheenjohtajat Reijo Kontinen ja Orvo Vaattovaara olivat asiassa ensin aktiivisia. Nyt olen tullut huomaamaan, että puheenjohtajan vaihdoksesta on keskusteltu kenties vielä pitempään. Kaikista tausta-asioista en osaa sanoa. kun en ole ollut kahteen vuoteen puheenjohtajistossa enkä kunnanhallituksen kokouspiirissä. Vaattovaaralta saamieni tietojen valossa kolme ryhmää lähti valtuustoon siinä käsityksessä, että asia on neuvoteltu eikä siitä tarvitse äänestää, Kylmämaa kertaa tapahtumia.

Myös Vaattovaara kertoo tapahtumien kulusta oman näkemyksensä

- Keskusta ilmoitti halukkuudestaan valtuuston puheenjohtajaksi jo 1. huhtikuuta. Kaikkien ryhmien yhteinen palaveri oli 11. huhtikuuta. Siellä neuvoteltiin paikoista. KKT:n kanta valtuuston puheenjohtajan paikkaan jäi silloin vielä auki ja sovimme, että he ilmoittavat torstaina aamulla. Ilmoitusta ei kuulunut, joten kysyin Sanna Setälältä (kkt), mihin he ovat päätyneet. Sannan viestissä ilmoitettiin, että Lipponen on käytettävissä tarkastuslautakunnan puheenjohtajaksi. Koivumaa ja Kati Hursti (kkt) jatkaisivat kunnanhallituksessa, Koivumaa varapuheenjohtajana. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ei voi olla valtuuston puheenjohtaja, joten tämän perusteella olimme samaa mieltä

asioista. Tilanne valtuuston kokouksessa tuli meille yllätyksenä.

Koivumaa ei purematta niele Orvo Vaattovaaran näkemystä.

- Keskustasta oltiin yhteydessä ja kerrottiin kiinnostuksesta valtuuston puheenjohtajan pestiin. Vasemmistoliitosta meille soiteltiin ennen pääsiäistä sanoen, ettei asiasta tarvitse olla huolissaan, he eivät ole keskustan takana, ja K21:stä ei myöskään kerrottu meille etukäteen mitään. Ryhmäkokouksessa kaksi päivää ennen valtuuston kokousta ymmärsimme kuitenkin, että Mikko halutaan syrjäyttää enkä minäkään kelvannut. Meille ehdotettiin tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen varapuheenjohtajan paikkaa. Kerroimme keskustelevamme asiasta ja ilmoittavamme myöhemmin. Sanoimme, ettemme edelleenkään halua luopua valtuuston puheenjohtajan paikasta, mihin muista ryhmistä kommentoitiin, että äänestyttäkää asia valtuustossa. Näin teimme, koska me ryhmänä halusimme seistä Mikon takana.

KKT jäi nuolemaan näppejään

KKT jäi valtuustossa suoritetun vaalin jälkeen nuolemaan näppejään. Puheenjohtajan paikka menetettiin eikä tilalle saatu ensimmäisen tai toisen varapuheenjohtajan paikkaakaan.

 Tosi semmoinen surullinen ja ehkä pettynytkin olo, Johanna Koivumaa kuvailee tunnelmia nyt jälkikäteen.

Kokouksen jälkeen kuntalaiset ympäri Kolarin kuntaa ovat olleet meihin yhteydessä

ja kertoneet, että tilanne tuntuu epäoikeudenmukaiselta. Valtuuston tapahtumat ovat herättäneet myös kysymyksiä siitä, että eivätkö kunnanvaltuuston edustajat saa puhua vapaalla suulla. Valtuutetuilla on erilaisia näkemyksiä asioista, ja siksi heidät on sinne valittu, että he tuovat esille näkemyksensä.

K21 sai kuntavaaleissa 502 ääntä, KKT 501, keskusta 423 ja vasemmisto 395. Sitoutumattomat ryhmät tekivät siis ennennäkemättömän nousun.

– Äänestystulos kertoi halusta saada muutos ummehtuneesen ja jämähtäneeseen toimintakulttuurin. Nyt otetaan kesken valtuustokauden askel takaisinpäin, Lipponen kuvailee.

Sekä Koivumaa että Lipponen näkevät tilanteessa myös matkailun ja kaivostoiminnan vastakkainasettelun.

– Joka valtuustokaudelle on pakko saada kaivosäänestys ja tämä oli tämän kauden kaivosäänestys, Lipponen sanoo.

– Heidän [muiden ryhmien] mielestä matkailu ei ole merkittävää. Pitäisi katsoa kokonaiskuvaa. Kunta on taas tekemässä yli miljoona euroa ylijäämää. Verotulot ovat nousseet, tonttimyynti on isossa roolissa. Senkin ymmärtää, että pitää olla muutakin kuin matkailua, mutta onko se syy alkaa väheksyä matkailua? Koivumaa kysyy.

Lipponen uskoo, että kunta on muutoksen tiellä.

– Tunturialueelle muuttaa jatkuvasti lisää väkeä, ja poliittinen painoarvo tällä alueella tulee kasvamaan. Se ei voi olla näkymättä jo seuraavissa vaaleissa.

Miten tästä eteenpäin?

Seuraaviin kuntavaaleihin on pari vuotta aikaa eli nykyisellä valtuustolla riittää vielä työsarkaa. Lähtökohdat ryhmien väliselle yhteistyölle eivät ole hedelmälliset.

– Miten tästä jatkaa, en tiedä. Mutta se pöyristyksen määrä, mitä nämä tapahtumat ovat aiheuttaneet, on antanut itsellekin voimaa, että eiköhän me yritetä, Johanna Koivumaa sanoo.

Entä sitten valtuuston uusi puheenjohtaja Jarmo Kylmämaa, miten hän lähtee luotsaamaan seuraavaa kaksivuotista taivalta tulehtuneessa tilanteessa?

– Seuraavien kahden vuoden aikana tuskin saadaan ihmeitä aikaan, etenkin kun poliittinen tilanne on näin polarisoitunut. Kaivoskeskustelu näkyy taustalla ja jakaa mielipiteitä, vaikka kaivosasioita ei olla nyt käsiteltykään. Uskon kuitenkin, että ryhmien välinen järjellinen kanssakäyminen on mahdollista, oli tilanne mikä tahansa.

Luottamuksen Kylmämaa aikoo ansaita noudattamalla valtuuston yhteistä linjaa.

– Jos luottamuspaikan saa enemmistöäänillä, täytyy olla luottamuksen arvoinen. En lähde puhumaan julkisesti kunnanvaltuuston päätöksiä vastaan, vaikka olisin mitä mieltä. Asiat on hoidettava kotipesässä, ennen kuin ne viedään muualle.

Satu

